

Styre
Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Arkivreferanse
2025/4757
Styresak
49/25

Dokumentdato
27.04.2025
Møtedato
06.05.2025

Utfyllende regler for ansettelse i ekstraverv

Bakgrunn

Vitenskapelige bistillinger har lang tradisjon i sektoren. Den forrige universitets- og høyskoleloven hadde helt fra starten i 2005 en kort hjemmel for slike ansettelser.

Det kan nyttes midlertidig ansettelse i inntil 20 prosent av undervisnings- og forskerstilling. Departementet kan gi forskrift om varighet og vilkår for fratreddelse.

Departementet gav aldri noen forskrift om bruk av bistillinger. I 2014 ble begrepet åremålsansettelse innført i loven også for bistillinger, slik at man da hadde muligheten for kort midlertidig ansettelse inntil to år og for åremålsansettelse fra to til seks år. Åremålsansettelser kan gjentas og dermed kunne ansettelsesperioden bli svært langvarige, uten at ansettelsesforholdet ble fast. Vi har særlig sett bruk av bistillinger i forbindelse med sentre for fremragende forskning hvor sentrale bidragsyttere fra partnerinstitusjoner ansettes i bistillinger ved senteret. Disse har da vanligvis funksjon som PI i senteret. Bistillinger har ellers blitt brukt ved alle enheter ved fakultetet og vi har hatt bistillinger i de fleste fag. Erfaringene med slike ansettelser, og hvor godt slike ressurser fungerer i det enkelte fag varierer imidlertid mye.

Både UiB og andre tilsvarende institusjoner i Norge har i stor grad praktisert kalling til slike stillinger, dvs. at man i liten grad har lyst stillingene ut offentlig. Kalling til bistillinger har i hele sektoren blitt gjennomført på fakultetsnivå, og ikke på øverste styrenivå, selv om kalling til ordinære stillinger gjennomføres på øverste styrenivå. En vesentlig del av årsaken til at en ikke har lyst ut stillingene er at institusjonene ofte trenger spesialisert kompetanse i slike stillinger, og rekrutteringen skjer gjerne gjennom et samarbeid mellom institusjonen som har behov for bistilling og hovedarbeidsgiver til den aktuelle personen. Dette kan for eksempel være gjennom faglig samarbeid mellom miljøer ved to universitet eller høyskoler i Norge eller utlandet. Offentlig utlysning av bistillinger med størrelse på 20 %, eller lavere, har også blitt vurdert som lite hensiktsmessig. De fleste som ansettes i bistillinger ved universitetene har tilsvarende stilling ved et annet universitet i Norge eller utlandet og har der konkurrert seg inn i stillingen. En har derfor ansett det som mindre maktpåliggende å bedømme disse én gang til.

Ny lov og forskrift

I høringsnotatet til ny lov ble det åpnet for at ordningen med bistillinger skulle tas helt bort. Dette møtte imidlertid stor motstand i sektoren og ordningen ble derfor videreført i ny lov og forskrift. Departementet

slo imidlertid fast at offentlig utlysning skulle gjennomføres som hovedregel i forbindelse med rekruttering til stillingene. Bistillinger fikk også et nytt navn: ekstraverv. Slik ser dagens lovhjemmel ut:

Universiteter og høyskoler kan ansette personer i ekstraverv på åremål i inntil 20 prosent av en undervisnings- og forskningsstilling.

Åremålsperioden skal være fra to til seks år.

Departementet kan gi forskrift om varighet.

Det ble ved ny lov gjennomført en klar innstramming i og med at muligheten for kortere ansettelse enn to år ble fjernet. Ekstraverv må nå være av minst to års varighet og blir da en åremålsansettelse.

Departementet har forskriftsfestet følgende for ekstraverv:

- Forskriftens § 3-9, 4. ledd: Ansatte etter regelen om ekstraverv etter [universitets- og høyskoleloven § 7-7](#) kan unntas fra kravet om utdanningsfaglig kompetanse og krav til norskferdigheter på minimum nivå B2
- Forskriftens §3-11, 4. ledd: Institusjonene kan ansette i undervisnings- og forskningsstillinger etter særregelen om ekstraverv etter [universitets- og høyskoleloven § 7-7](#) uten vurdering fra sakkyndig komité

Universitetsstyret har med bakgrunn i ny lov og forskrift inntatt følgende i [Reglement for ansettelse i undervisnings-og forskningsstillinger, rekrutteringsstillinger og lederstillinger på åremål](#):

Det kan foretas ansettelse i undervisnings- og forskningsstillinger etter særregelen om ekstraverv etter [universitets- og høyskoleloven § 7-7](#) uten vurdering fra sakkyndig komité.

Det enkelte fakultetsstyre kan selv vurdere om det skal gis unntak for utdanningsfaglig kompetanse, norskferdigheter på B2 nivå og om det skal opprettes vurderingskomité ved ansettelse i ekstraverv. Der det beslutte å opprette vurderingskomité bør de tre vitenskapelig medlemmene ha minst tilsvarende kompetanse som stillingskategorien det skal ansettes i. Begge kjønn skal være representert i vurderingskomiteen, med mindre det kan begrunnes at slik representasjon ikke er mulig.

Dekanen har myndighet til å oppnevne medlemmer til komiteen. Når det ikke opprettes vurderingskomité må innstillende myndighet vurdere om søkerne oppfyller kompetansekravene.

For ansatte i ekstraverv ved UiB og som søker ledig hovedstilling, skal det foretas ny bedømmelse basert på de ordinære vitenskapelige, utdanningsfaglige og/eller kunstneriske kvalifikasjoner som kreves i den ledige stillingen.

Ny lov og forskrift har avgrenset for hvilke stillinger det er krav om sakkyndig bedømmelse. Universitetet mener at det likevel kan være hensiktsmessig med faglig vurdering av kandidater til f.eks. rekrutteringsstillinger og lektorstillinger selv om det ikke er et krav om dette i loven. UiB bruker derfor begrepet «vurderingskomité» for de tilfellene der det gjennomføres en faglig vurdering i en komité, men hvor loven ikke krever sakkyndig komité. Ekstraverv er også et slikt eksempel, og fakultetsstyret ved det enkelte fakultet gis anledning til å avgjøre når faglig vurdering ved bruk av en komité skal gjennomføres.

Det er ofte gode grunner for at aktuelle kandidater til ekstraverv bør ha både norskkunnskaper på B2-nivå, utdanningsfaglig kompetanse, og at utvelgelsen innledes av en faglig vurdering utført av en komité. Ekstraverv benyttes imidlertid for svært varierte oppgaver og for å løse ganske ulike behov. Dette kan for eksempel være særskilt forskningskompetanse ved forskningsprosjekter, supplerende undervisningskompetanse innen et fagområde eller styrking av kapasiteten i et fagområde på enkelte felt. I mange tilfeller er det derfor ikke avgjørende om kandidatene har utdanningsfaglig kompetanse og norskferdigheter kan være av mindre betydning. Det er også slik at tidsfaktoren har betydning når vi rekrutterer til disse stillingene. Effektiv og rask rekruttering er derfor svært viktig. Det vil trolig være få

kandidater som søker stillingene og behovet for vurderingskomité vil derfor være mindre enn for ordinære stillinger.

Samlet sett foreslås det at fakultetet i utfyllende regler for ansettelse i ekstraverv gir unntak for utdanningsfaglig kompetanse og norskferdigheter på B2-nivå. Det foreslås også at det ikke kreves vurderingskomité ved ansettelse i ekstraverv. At det ikke stilles slike krav for alle rekrutteringer til ekstraverv utelukker ikke bruk av vurderingskomité, krav om utdanningsfaglig kompetanse og språkkrav. Dette kan gjøres i den enkelte sak og det foreslås at instituttet avgjør dette for den enkelte rekruttering.

Det foreslås følgende ordlyd for utfyllende regler for ansettelse i ekstraverv:

Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet har vedtatt at det gis unntak for utdanningsfaglig kompetanse og norskferdigheter på B2-nivå ved ansettelse i ekstraverv. Det kreves heller ikke opprettelse av vurderingskomité ved rekruttering i ekstraverv.

Instituttet vurderer om det i den enkelte sak likevel skal settes krav om utdanningsfaglig kompetanse, norskferdigheter på B2-nivå, eller om det skal opprettes vurderingskomité. Der det besluttet å opprette vurderingskomité bør de tre vitenskapelig medlemmene ha minst tilsvarende kompetanse som stillingskategorien det skal ansettes i. Begge kjønn skal være representert i vurderingskomiteen, med mindre det kan begrunnes at slik representasjon ikke er mulig.

Dekanen har myndighet til å oppnevne medlemmer til komiteen. Når det ikke opprettes vurderingskomité må innstillende myndighet vurdere om søkerne oppfyller kompetansekravene.

Offentlig utlysning av ekstraverv eller ikke

Hovedregelen for rekruttering av ekstraverv, er som tidligere nevnt, nå offentlig utlysning. For stillinger som er eksternt finansierte, har en imidlertid mulighet for unntak fra kravet om utlysning. I andre tilfeller må stillingene lyses dersom kriteriene for kalling ikke innfris. I dag er det bare universitetsstyret som har myndighet til å vedta ansettelse etter kalling, men det ventes at departementet vil komme med en justering av regelverket som åpner for at kalling kan delegeres til fakultetsnivået for ekstraverv.

Forslag til vedtak

Fakultetsstyret vedtar at det gis unntak for utdanningsfaglig kompetanse og norskferdigheter på B2-nivå ved ansettelse i ekstraverv. Det kreves heller ikke opprettelse av vurderingskomité ved rekruttering i ekstraverv.

Camilla Brautaset
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

27.04.2025/Arve Sennesvik